

LAUSUNTO SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVAN LUONNOKSESTA

Satakuntaliitto

VIITE lausuntopyyntö 12.5.2008

Satakunta on ollut suomalaisen seutusuunnittelun edelläkävijä. Alvar Aallon laatima Kokemäenjoenlaakson aluesuunnitelma vuodelta 1942 aloitti kuntien välisen yhteistyön yhdyskuntasuunnittelussa. Satakunnan seutukaavan ensimmäinen vaihekaava vuodelta 1975 oli myös oman lajinsa ensimmäinen. Nyt lausunnolla oleva maakuntakaavan valmistelumateriaali osoittaa, että Satakunnassa on jälleen oltu ennakkoluulottomia. Tällä suunnittelukierroksella näyttää tehdyn varsin perusteellista työtä korostaen maankäyttö- ja rakennuslaissa edellytettyä vuorovaikutteista suunnittelua.

Maakuntakaavan laajaa asiakokonaisuutta on lähestytty teemoittain. Osalliset on koottu asiantuntijatyöryhmiin ja teemaseminaareihin. Valmistuneet teemaraportit on lähetetty laajoille kommentti- ja tarkistuskiirroksille kuntiin ja sidosryhmille. Tämä on edustanut suositeltavaa, uudenlaista lähestymistapaa. Teemaraporttien luetteloa tarkastellessa Suomen Arkkitehtiliiton huomiota kiinnittää kuitenkin se, ettei esimerkiksi kaupallisten palvelujen teemaa ole käsitelty ja analysoitu vielä tullessa maakuntakaavan luonnosvaiheeseen. Kaupallisten palvelujen sijoittuminen on yhdyskuntarakenteen koossa pysymisen kannalta keskeisessä roolissa.

Satakunnan aluerakenne –raportti osoittaa yhdyskuntarakenteen hajautumisen tilanteen olevan Satakunnassa yhtä hälyttävä kuin muuallakin Suomessa. Tilannetta tarkastellessa nousee esiin kysymys maakuntakaavan ohjausvaikutuksesta yleisemminkin. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on lukuisissa yhteyksissä lausuttu tavoite, mutta maakuntakaavatkin tyytyvät usein kirjaamaan nykytilanteen tarjoamatta keinoja kehityksen säätelyyn. Toimintaympäristön muuttuessa kiihtyvällä vauhdilla tulisi kaikilla yhdyskuntasuunnittelun tasoilla ottaa ilmastonmuutoksen ja ekotehokkuuden näkökulmat vakavasti. Tällöin Satakunnan maakuntakaavan tavoitteiksi kirjatut lauseet, kuten ”maaseudun tarve saada pysyviä asukkaita” tai ”haja-asutuksen roolia osana kestävä kehitystä vahvistetaan” näyttäytyvät vähintään arveluttavina.

Satakunnan maakuntakaavan valmistelumateriaali on runsas ja perusteellinen. Asiakirjat ovat selvästi tarkoitettut lähinnä viranomaiskäyttöön ja sellaisina varmasti palvelevatkin oivallisesti. Aineiston luettavuuteen voisi kuitenkin kiinnittää huomiota siten, että kokonaisuus ja Satakunnan tulevaisuuden visiot eivät jäisi tarjolla olevan detajaineiston varjoon.

Helsingissä 18.6.2008

Suomen Arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry. SAFA
Yhdyskuntasuunnittelun toimikunta